

ДОКЛАД

относно: Планирана годишна комплексна проверка на условията в издадено комплексно разрешително КР № 117/2006г на „ПАНАГЮРСКА МЕДНА КОМПАНИЯ” АД, гр. София

В периода 16.11. до 17.11.2021г. екип от експерти на РИОСВ-Пазарджик и представител на Басейнова Дирекция „Източно Беломорски район“, гр. Пловдив (БДИБР) извършиха планова проверка на „ПАНАГЮРСКА МЕДНА КОМПАНИЯ” АД, гр. София по изпълнение на условия от КР 117/2006г. От проверката е съставен КП № 01 – 24/17.11.2021г.

Цел на проверката: извършване на планов текущ контрол съгласно график за провеждане на контролната дейност по изпълнение на условия от комплексно разрешително КР № 117/2006г., изменено с Решение № 117-Н0-И1-А0-ТГ1/2013г. и Заповед на Директора № РД-08-158//11.11.2021г.

Обхвата на проверката: Изпълнение на условия в комплексно разрешително № 117/2006г. за следните инсталации:

Инсталация, попадаща в обхвата на Приложение № 4 от ЗООС:

Инсталация за производство на катодна мед и цинков сулфат, включваща следните дейности:

1. Производство на катодна мед, включващо следните процеси:
 - излужване на некондиционни руди от насипището, концентриране на мед чрез разтвор на сярна киселина, сорбция на продуктивни разтвори, екстракция на богати медни разтвори, реекстракция на богата органика и електролиза на меден разтвор.
2. Производство на цинков сулфат, включващо следните процеси:
 - излужване на некондиционни руди от насипището, смилане на твърд отпадък и руди, пресяване на твърд отпадък и руди, разтваряне на цинк със сярна киселина, декантиране на цинк от продуктивни разтвори.

Инсталации, непопадащи в обхвата на Приложение № 4 на ЗООС:

1. Инсталация за производство на топлоенергия;
2. Насипище за окисни и некондиционни руди – рудник “Цар Асен”.

Извърши се проверка по документи и оглед на производствената площадка във връзка със условия: 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 и 16 от КР.

Период на проверката – от ноември 2020г. до октомври 2021 г.

Резултати и заключения:

По Условие 2. Инсталации, обхванати от това разрешително.

Инсталацията за производство на катодна мед се експлоатира целогодишно. В момента в работен режим са 6 бр. вани, всяка с обем приблизително 1.8 куб.м. В режим на експлоатация са и 3 буферни вани със същият обем.

Инсталацията за производство на цинков сулфат е изведена от експлоатация спазвайки „План за временно прекратяване дейността на инсталацията за производство на цинков сулфат” от 2007 г. съгласно условие 16.

Инсталация за производство на топлоенергия е демонтирана. (констатирано с проверката за 2018 г.).

По Условие 3. Обхват.

За периода на проверката, операторът е уведомил РИОСВ за намерението си да за замени цистерна за сярна киселина 60 куб.м. с нова цистерна – 38 куб.м. (входирано уведомление за ИН с вх. № ПД-01-561/29.10.2021г.). РИОСВ-Пазарджик дава указания на оператора относно задълженията му произтичащи от нормативната уредба във връзка с планирана промяна в работата на инсталацията с писмо с изх. № ПД-01-561-(1)/16.11.2021г.

На площадката са извършвани следните промени в работата на инсталациите - монтиран е дизелов генератор с мощност 16 kW, монтирана е термopомпа с топлообменник, за подгряване на разтвора, който влиза в инсталацията за екстракция, на мястото на демонтиран резервоар за съхранение а сярна киселина е монтиран нов с обем 10 куб.м. Извършените промени не са оценени с критериите за най-добри налични техники, за което на операторът е наложен АУАН № 2/20.01.2020 г.

По информация на оператора се подготвя информация по Приложение № 5 от *Наредбата за условията и реда за издаване на КР*, като ще се обхванат всички планирани промени в работата на инсталацията за 2020г и 2021г.

По Условие 4. Капацитет на инсталациите.

Експлоатира се единствено инсталацията за производство на катодна мед.

Производственият капацитет ($t/24h$ и t/y) на инсталацията не превишава заложените норми. Представена е справка за количество произведена електролитна мед за периода от януари до октомври 2021г., както и справка за произведеното количество електролитна мед в $t/24h$ за произволно избрани дати: 11.01, 16.0, 14.07 и 20.09.2021г. От справката се вижда, че не е превишен заложеният капацитет на инсталацията изразен в $t/24h$.

Инсталацията за производство на топлоенергия е демонтирана, на нейно място се използва монтирана термopомпа с топлообменник.

Инсталацията за производство на цинков сулфат е изведена от експлоатация.

Към момента на проверката насипището за окисни и некондиционни руди – рудник Цар Асен и езерото за «богати» разтвори към него се експлоатира. Водите от езерото се използват за суровина която се подава към инсталацията за производство на електролитна мед.

По условие № 5. Система за управление на околна среда.

Прилага се система за управление на околната среда, изискваща се с Условие 5 на комплексното разрешително. Регламентирани са реда, отговорностите, пълномощията и документирането на дейностите по внедряването, функционирането и поддържането на системата за управление на околната среда и лицата отговорни за изпълнението на условията на комплексното. Проведено е обучение на персонала във връзка с прилагане изискванията на КР. За периода на проверката за възникнали две аварийни ситуации, за които в съответствие с **условие 5.8.8** от КР е приложена съответната РИ.

По Условие № 7. Уведомяване.

Във връзка със задълженията произтичащи от **условие 7**, за периода на проверката, операторът е уведомил РИОСВ-Пазарджик за:

- планирана промяна в работата на инсталацията.
- възникнали две аварийни ситуации на площадката на дружеството.

Дружеството информира РИОСВ и Басейновата дирекция за резултатите от мониторинга определен с условията на разрешителното.

По условие № 8. Използване на ресурси:

Използването на води за производствени нужди става съгласно издадено Разрешително за водоползване № 31130094/02.07. 2019г. по реда на Закона за водите. Представен е договор с експлоатиращото селищната водоснабдителна система “ВиК” дружество № 202000188/06.08.2012г. Монтираното водомерно устройство тип MWN50-

НКОР за отчитане на черпената вода от р. Луда Яна е plombирано от компетентния орган на 31.10.2019г.

Насипището за окисна руда се оросява с вода с ниско съдържание на мед (поддържа се оборотен цикъл на производствените води). Обогащените води от насипището се събират в подножието му в езеро за богати разтвори. При необходимост за компенсиране на загубите и в по-сухите месеци, когато се налага допълнително количество вода, същата се набавя от р. Луда Яна съгласно издаденото Разрешително за водоземане.

Операторът изпълнява условията за отчитане и документиране на изразходваните количества вода, електроенергия, суровини и спомагателни материали и за произведените количества катодна мед. Не са превишени заложените в комплексното разрешително норми.

Химичните вещества и смеси, които се съхраняват в опаковки са опаковани, етикетирани и снабдени с информационни листове на безопасност. Съхранението на химичните вещества и смеси е съгласно условията за съхранение, посочени в ИЛБ.

Екстрагентите, разредителите, смазочните и вискозните масла се съхраняват на площадките по **условие 8.3.4.7** На площадката не се съхранява цинков прах.

Извършва се документиране на проверките и поддръжката на оборудването, резервоарите за сярна киселина и обвалованите площи, съоръженията и площадките за съхранение на суровини, спомагателни материали. Във връзка с настъпила на площадката аварийна ситуация на 19.10.2021г. е нарушена обваловката на резервоара за сярна киселина. Няма разливи и/или течове, които да доведат до замърсяване на почви и подземни води. Документирани са причините и предприетите коригиращи действия със съответен срок за изпълнение.

По условие № 9. Емисии в атмосферата:

На площадка са локализирани два точкови източника на отпадъчни газове, а именно изходящ комин от воден скруббер и комин за изходящи газове от парогенератора – последният е демонтиран и не е наличен на площадката. Автоклавният цех не се експлоатира. Не се експлоатира и пречиствателно съоръжение - скруббер и изпускащо устройство комин К2 към автоклавен цех. Поради това, не се извършва мониторинг на работата на пречиствателното съоръжение. В тази връзка **Условия от 9.1.1 до 9.2.2, както и 9.6.1, 9.6.2, 9.6.3 и 9.6.5.5** са неприложими

Инсталацията за производство на топлоенергия е демонтирана, монтиран е дизелов генератор с мощност 16 kW на дизелово гориво. Изпускащото устройство към дизеловия агрегат представлява нов източник на емисии. Това е неизпълнение на **Условие 9.2.1**, което е включено към съставен на дружеството АУАН № № 2/20.01.2020 г.

Във връзка с оценка на наличието на източници на неорганизираните емисии на площадката е разработена РИ и е наличен Дневник със записи за извършвана периодична оценка наличието на източници за неорганизираните емисии. Извършено е документиране на резултатите от изпълнението на мерките за предотвратяване/намаляване на неорганизираните емисии и интензивно миришещи вещества, генерирани от дейностите на площадката. За периода на проверката заложените мерки се спазват. С цел предотвратяване на неорганизираните емисии на пари от работещите вани за производство на електролитна мед, същите са покрити с плътни капаци, които не позволяват освобождаването на емисии от повърхността на разтвора.

По условие № 10 – Емисии в отпадъчните води.

Направен е оглед на място на езерото за „богати разтвори“ и канавката в петата на окисния отвал и по производствената площадка. Не се констатира нерегламентирано заустване на отпадъчни води в р. луда Яна. Канавката в петата на окисния отвал се поддържа и осигурява добра проводимост.

Поддържа се водооборот в инсталацията. Оборотният цикъл за производствените отпадъчни води включва и окисен отвал с водоем богати разтвори.

Операторът е предприел и спазва следните мерки за недопускане изтичане на води от езерото:

1. Монтирана е високонапорна помпа Gundfos 45 kW, H 205 за изпомпване на водите от ВБР към окисен отвал, като е изграден тръбопровод PVC ф 65 за отвеждане на дисбалансните води до открития котлован на рудник Цар Асен. При проверката работят 3 помпи.
2. Операторът наблюдава нивото на езерото за богати разтвори чрез поставена лата за измерване нивото на водите. Води се ежедневен дневник за нивото в метри, копие от който се изпраща ежемесечно в РИОСВ-Пазарджик.

Битово-фекални отпадъчни води (формирани от административно-битовата сграда) се отвеждат в двукамерна септична яма. Септичната яма е в добро техническо състояние. Операторът прилага инструкция за периодична проверка и почистване на септичната яма, както и за проверка на състоянието на канализационната мрежа. Представен е актуален договор за почистване, както и договор с за пречистване на отпадъчни води в ГПСОВ Пазарджик.

По условие № 11 – Управление на отпадъците.

При огледа на площадката се установи:

1. На площадката не са констатирани отпадъци които не са класифицирани и не са включени в обхвата на КР.
2. Операторът събира, образувателите на площадката отпадъци и посочени в Условие 11.1. спазвайки нормативните изисквания: налични са табели с надписи за предназначението на площадките в специализирани съдове за съхранение.
3. Отпадъците се събират разделно по схемата представена в заявлението.
4. Всички площадки за съхраняване на отпадъци са с непронукливо покритие и са снабдени с табели с код на отпадъка
5. Не е констатирано смесване на неопасни с опасни, на оползотворими и неоползотворими отпадъци на определени места по площадката.
6. В момента на проверката на площадката са налични следните отпадъци:
 - утайки от почистване на езерото - съхранява се на обособено място, обозначено с табела с код на отпадъка.

- прах от отпадъчни газове и шлага от пещи.

От проверката по документи се установи:

1. Налични са и се прилагат всички изискващи се работни инструкции с условие 11.
2. **Събиране и приемане на отпадъците**
 - За проверявания период от 20.11.2019г. до настоящата проверка не са приемани по условие 11.2.8.
3. **Транспортиране на отпадъците.**
 - Представен е договор по чл.8, ал.1 ЗУО за предаване на утайките от физико-химично обработване на дружество притежаващо документ по чл. 35 от ЗУО.
 - Представени са идентификационни документи и приемо-предавателни протоколи за предаване на отпадък - утайки от физико-химично обработване.
4. **Оползотворяване, преработване и рециклиране на отпадъци.**
 - Не са предавани за оползотворяване отпадъците по Условие 11.5.1.
 - Съгласно записа в отчетната книга по Приложение № 4 не е извършвана дейност по оползотворяване на отпадъци, обозначена с код R4.
 - Не е извършвана дейност по оползотворяване на отпадъци от бетон.
5. **Обезвреждане на отпадъците**
 - Предаден е за обезвреждане отпадък - утайки от физико-химично обработване на дружество, притежаващо документ по чл. 35 от ЗУО, въз основа на писмен договор по чл.8, ал.1 ЗУО.
 - По информация на оператора отпадък - утайки и филтърен кек е предаден за обезвреждане, но в рамките на проверката не са представени необходимите документи.
6. **Документирание и докладване**
 - Въведени са и се водят редовно отчетни книги по отпадъците по Приложение № 1 и Приложение № 4 в НИСО по реда на Наредба № 1/2014г.

Операторът е извършил наблюдение на:

- Общата звукова мощност на площадката;
- Нивата на звуково налягане в определени точки по оградата на площадката;

В РИОСВ – Пазарджик с писмо с вх. Ш-03-2/19.10.2020г. са входирани протоколи за изпитване на шум в околната среда за дневно и вечерно ниво на шум (Протокол № 0345/14.10.2020 г. и Протокол № 0346/14.10.2020 г.). Изпитването е извършено от акредитирана лаборатория. Извършена е оценка на база измерените стойности на нивата на шум - не се констатира превишаване на стойностите на нивата на шум, заложиени в **условие 12.1.1.**

По Условие № 13. Опазване на почвата и подземните води от замърсяване.

Осигурено е съхраняването на достатъчно количество подходящи сорбиращи материали за почистване в случай на разливи на определени места по производствената площадка.

За 2021г. операторът е провел мониторинг за състоянието на почвите на територията на площадката съгласно показателите, посочени в **Таблица 13.10.3.** – протокол №: 6473/18.10.2021г. Представена е оценка на съответствието, която не показва превишение съгласно базовото състояние в Т-1, Т-2 и Т-3.

Собствения мониторинг на подземните води се провежда с честота и по показателите, посочени в **Таблица 13.9.1** на комплексното разрешително:

За първо тримесечие на 2021г. са представени протоколи №№:

- 3930/26.03.2021г., 3930/26.03.2021г., 3930/26.03.2021г.

За второ тримесечие са представени протоколи №№:

- 5040/18.06.2021г., 50410/18.06.2021г., 5042/18.06.2021г.

За трето тримесечие са представени протоколи №№:

- 6293/01.10.2021г., 6294/01.10.2021г., 6295/01.10.2021г.

За 4-то четримесечие е извършено пробонабиране, предстои издаването на протоколи.

Представена е оценка на съответствието съгласно **условие 13.9.2.1**, която показва превишение на концентрациите на вредни вещества в подземните води по показатели рН и сулфати, съгласно определените прагове в **Таблица 13.9.2.**, но липсва анализ на причините. Това представлява несъответствие с **условие 13.9.2.1.**

По Условие № 14. Предотвратяване и действия при аварии.

Операторът е представил актуализиран доклад от документирана класификация по чл. 103, ал. 1 на ЗООС от 2021 г, в който са включени опасните вещества (ОВ), налични на площадката, вкл. в състава на продуктивните и обогатените разтвори и опасните отпадъци. Наличните към дата на проверката количества на ОВ на площадката не надвишават съответните максимални количества, посочени в доклада от класификацията.

Във вразка с изпълнение на **условие 14.4** операторът е документирал две аварийни ситуации, възникнали на площадката през 2021 г.:

- авария на напорен тръбпровод на 07.09.2021 г.

- нарушена обваловка на цистерна за сярна киселина на 19.10.2021 г.

Документирани са причините за аварийните ситуации, времето и мястото на възникване, последствията от тях и предприетите действия за тяхното прекратяване и отстраняване на послествията от тях.

По Условие № 15. Преходни и аномални режими на работа и Условие № 16. Прекратяване на работата на инсталациите или на части от тях.

За периода на проверката не е имало преходни режими на работа (пускане, спиране, внезапни спирания и други). Операторът не е вземал решение за прекратяване на дейността на инсталациите, посочени в **Условие 2** на комплексното разрешително или на части от тях.

Дружеството прилага система за управление на околната среда, изискваща се с Условие 5 на комплексното разрешително.

Консумацията на суровини, спомагателни материали и горива е в рамките на заложените с условията на КР ограничения.

Площадките и съдовете за съхранение на отпадъци, отговарят на изискванията на законодателството. Документирането на дейностите по управление на отпадъците се извършва съгласно нормативната уредба. Констатирана е липса на документи за едни от прерадените извън площадката отпадъци.

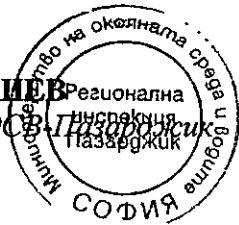
Операторът провежда собственият мониторинг за почви, подземни води и шумово натоварване с честота съгласно изискванията в КР.

За констатираното несъответствие на „ПАНАГЮРСКА МЕДНА КОМПАНИЯ“ АД, гр. София е дадено едно предписание с поставен срок за изпълнение, за което ще бъде извършена последваща проверка по документи.

УТВЪРДИЛ:

КОСТАДИН ГЕШЕВ

Директор на РИОС

ПОСЛЕДВАЩ КОНТРОЛ:

- Във връзка с изпълнение на т. 1 от КП № 01 – 24/17.11.2021 г. операторът е представил информация в РИОСВ-Пазарджик с вх. № ПД-03-221-/2//31.01.2022г., и вх. № КД-03-221 /3/ от 16.02.2022г., с което предписанието е изпълнено.

УТВЪРДИЛ:

КОСТАДИН ГЕШЕВ

Директор на РИОСВ-Пазарджик

